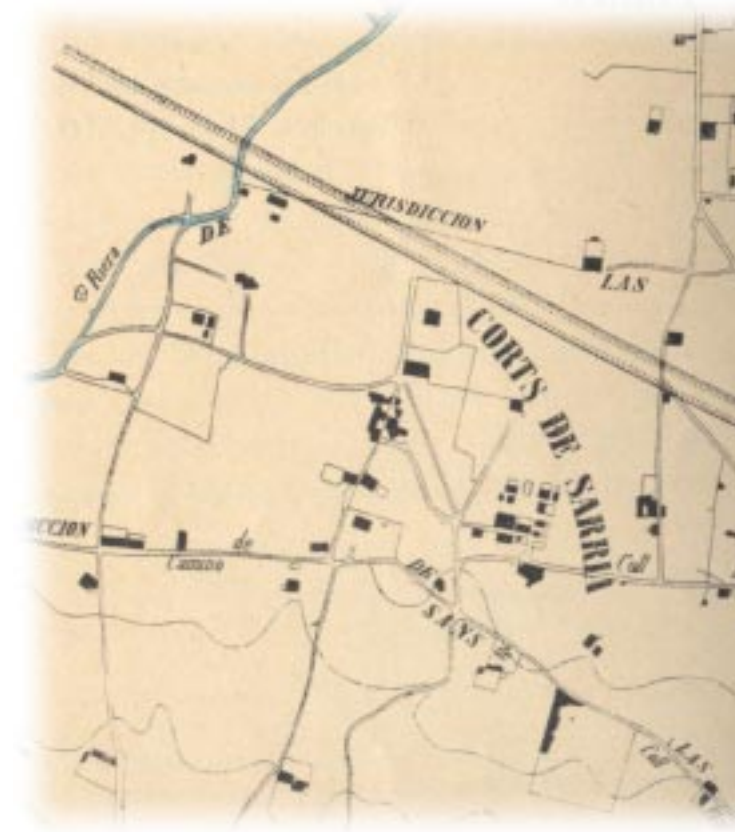

En el pueblo de las Cortes a 13 de Agosto
de 1753. Reunidos los S.S. de esta Municipalidad

El dia a dia d'un poble:
les Cortes

Objectius generals dels materials didàctics

Objectiu	Dossier	Objectiu general	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Objectiu 1	El dia a dia d'un poble	Comprendre que la història es construeix mitjançant fonts primàries	Reconèixer que cada document conté informació sobre un fet concret.	Aprendre a extreure informació de documents diversos i que aquesta informació no és igualment rellevant.	Aprendre a ordenar i classificar la informació proporcionada per les diverses fonts documentals, atenent a la finalitat de reconstruir algun aspecte del passat.
Objectiu 2	La Cristalleria Planell	Comprendre que la recerca històrica es basa en la formulació d'hipòtesis sobre els fets.	Ordenar les fonts amb la finalitat d'obtenir una conclusió provisional lògica. A l'hora d'explicar problemes històrics, situar alguns fets, causes i conseqüències en un ordre lògic d'importància.	Comprendre que per examinar els fets poden ser necessàries diverses hipòtesis de treball.	Intentar contextualitzar amb els fets històrics de cada moment, una hipòtesi concreta.
Objectiu 3	Una empresa exemplar	Adquisició i avaluació d'informació històrica a partir de les fonts documentals	Adquirir informació a partir d'una font històrica seleccionada prèviament.		
Objectiu 4	La Cristalleria Planell	Adquisició i avaluació d'informació històrica a partir de les fonts documentals.	Adquirir informació a partir d'una font històrica seleccionada prèviament.	Adquirir informació històrica a partir de fonts diverses que contenen més informació de la que es necessita per a realitzar una tasca específica i seleccionar tipus de fonts que podrien ser útils per a proporcionar informació en una investigació històrica.	Demostrar una consciència creixent del caràcter de les fonts i llurs diversos usos i limitacions, les circumstàncies que varen conduir a la seva creació i si es poden emprar dades que siguin millors.
Objectiu 5	Ha canviat molt l'escola?	Comprendre que el procés històric està subjecte a canvis constants que només poden ser estudiats mitjançant la comparació.	Establir comparacions entre l'abans i el després.	Verificar i jerarquitzar els canvis ocorreguts en un espai temporal.	Aprendre que hi ha elements més resistents al canvi que d'altres, i que en les nostres societats, moltes de les nostres certeses i creences també estan destinades a canviar
Objectiu 6	Investiguem els àlbums fotogràfics	Ser conscient que per treballar els documents del passat cal aprendre un sistema de classificació i anàlisi de tot tipus de fonts.	Classificar les fonts fotogràfiques de forma autònoma i treure'n informació diversa en funció d'uns criteris d'anàlisi.	Dur a terme una recerca fotogràfica en les pròpies imatges familiars, analitzant-les segons uns criteris previs d'anàlisi.	Relacionar la informació extreta de les fonts gràfiques tot comparant-les amb els fets de caràcter històric succeïts en els períodes apareguts en les imatges.

El dia a dia d'un poble: les Corts

El naixement d'un poble

No és fàcil poder documentar el **procés d'institucionalització i naixement d'un ajuntament** ja que la majoria dels pobles del nostre país, quan es van eliminar les formes de govern de l'antic règim, gaudien d'una parròquia pròpia. Quan es van crear els nous ajuntaments constitucionals i contemporanis a partir de la Constitució de Cadis, aquesta premissa va determinar el reconeixement dels diferents municipis.

Per aquesta raó, el poble de les Corts, malgrat tenir d'antuvi una organització civil pròpia dins de la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, **va veure perdre la seva autonomia per no disposar d'una parròquia pròpia**.

Per aquestes circumstàncies, **tenim la sort de poder comptar amb documents que ens expliquen la lluita per aconseguir el reconeixement com a poble amb municipalitat pròpia** contemporània i ens permeten poder seguir de prop el dia a dia del procés d'institucionalització. Aquest és el cas atípic del poble de les Corts, que compartia fins ben entrat el segle XIX parròquia amb Sarrià, i que va aconseguir el reconeixement i la constitució d'un municipi constitucional.

Encara que **la vida d'aquest ajuntament va ser relativament efímera**, ja que va ser agregat a Barcelona juntament amb la majoria dels pobles del Pla l'any 1897, és un exemple clar de com un grup de persones en ple segle de la industrialització es plantegen transformar un poble rural en un municipi de factura vuitcentista.

Una de les **fites més importants de la institucionalització del poble** i el funcionament de l'administració en les seves primeres dècades és, en primer lloc, l'**acta de fundació**, que data del **4 de gener de 1823** a un indret que en deien **Can Prat d'en Cuyàs**. Encara que l'acta de fundació de l'Ajuntament constitucional del poble és d'aquest any, de fet el projecte de segregació és del 26 de març del 1821. Aquest primer intent de constitució i segregació del nou Ajuntament de Sarrià va durar poc, ja que, al finals de l'any, els absolutistes aboliren el flamant ajuntament. Per tant, les Corts va gestar-se com a nou municipi sota l'empara del Trienni Liberal i al final d'aquest trienni el procés va ser avortat.

El **18 d'octubre de 1836**, coincidint amb l'esclat del liberalisme, els habitants de les Corts van tornar a obtenir l'**autonomia municipal**. Des d'aquest moment es pot dir que va començar l'autèntica institucionalització del nou poble. La primera cosa que van fer va ser acordar la delimitació del terme i, lògicament, el padró de veïns (acta de 20 d'octubre de 1836). Així mateix, van haver de:

- ordenar la confecció del cadastre,
- crear un cementiri municipal propi,
- crear un local i mitjans per fer autòpsies als cadàvers,
- organitzar el veïnat en els enterraments de covilatans,
- construir l'església parroquial nova i dotar-la de capellà,
- organitzar l'elecció i control del secretari municipal,
- escollir agutzil ("mozo de la corporación", "sereno", etc.),
- crear el manteniment de la xarxa de camins,
- establir normes per al comerç local,
- controlar les persones que tenen permís d'armes,
- confeccionar la llista dels nois que el poble ha d'enviar a fer el servei militar,
- atendre la beneficència local,
- realitzar el cobrament de les contribucions,

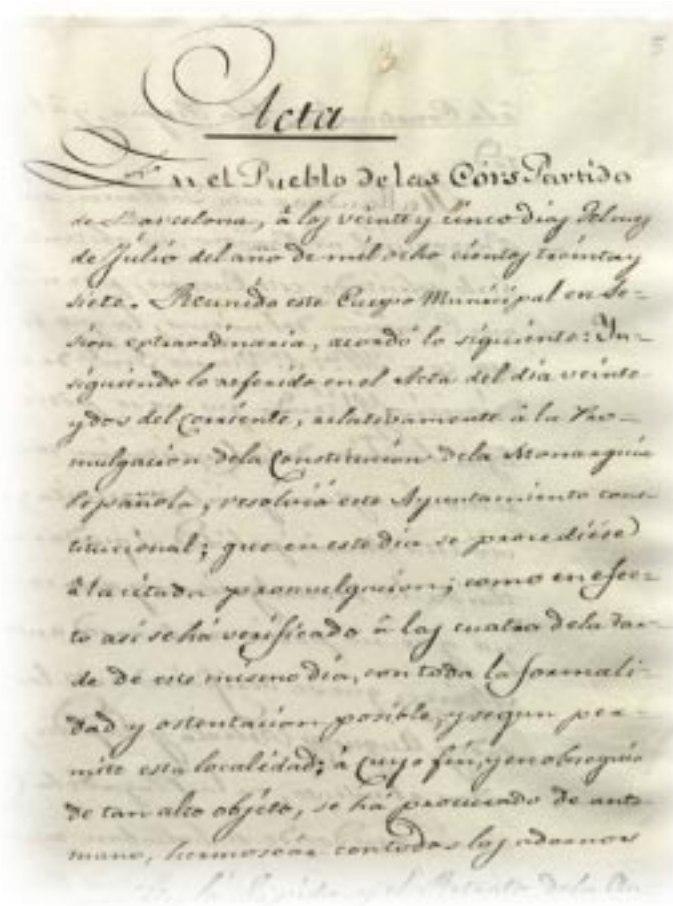

- establir nous repartiments o recàrrecs en cas de dèficit,
- crear i mantenir les escoles de nens i nenes,
- regular els arrenjaments de les cases de nova construcció en la xarxa de carrers nous, etc.

Tots aquests aspectes són els que es reflecteixen en la **documentació del dossier**, formada quasi exclusivament per una selecció d'**actes extretes dels corresponents llibres municipals**. Amb tot, aquesta documentació també es fa ressò dels esdeveniments extraordinaris que succeïen en aquells moments, com la Guerra de l'Àfrica, en especial la campanya d'O'Donell i Joan Prim, així com l'atemptat contra la Reina Isabel II.

De la documentació es dedueix que **el creixement del poble va ser lent**; el 1846 hi havia 360 habitants i el 1860 hi havia 820; el 1887 va passar a 2.250 i el 1890 va arribar fins a 4.811. La lentitud del creixement en els primers anys es devia a què era un **municipi rural** que, a més, amb la creació de la carretera de Barcelona a Sarrià (1854), va minvar el tràfic rodat de carros i cavalls creant la sensació d'abandonament ja que fins aquell moment tota l'activitat passava pel camí vell de les Corts. Aquest fet va provocar moltes reticències a l'ajuntament del poble de les Corts, com es fa palès en la documentació que adjuntem.

Finalment, en la documentació que adjuntem hi ha alguns exemples de **bans referits a l'ordre públic** i que indiquen les preocupacions de l'època. En total un conjunt de documents que cobreixen una bona part del segon terç del segle XIX.

Objectius

L'objectiu d'aquest dossier és aprendre a **adquirir i avaluar informació històrica sobre la base de fonts primàries**. Es tracta, alhora, d'apropar l'alumnat al coneixement d'un període molt interessant, que és el del desplegament industrial del país. El dossier no reflecteix aquest fet de forma directa, sinó indirecta, ja que no hi ha gairebé mencions a fàbriques ni a indústries. De fet, a les Corts no hi ha indústries fins molts anys més tard. La industrialització, en canvi, va anar acompanyada de canvis en la mentalitat de la gent, va provocar creixements de població, va obligar a l'escolarització d'aquesta, va desenvolupar els sectors de la construcció (bòbiles, paletes, etc.). Amb tot, la població de les Corts respon encara a un model bàsicament rural.

Objectiu general 1

Comprendre que la història es construeix mitjançant fonts primàries.

■ Nivell 1

Reconèixer que cada document conté informació sobre un fet concret.

■ Nivell 2

Aprendre a extreure informació de documents diversos i que aquesta informació no és igualment rellevant.

■ Nivell 3

Aprendre a ordenar i classificar la informació proporcionada per les diverses fonts documentals, atenent a la finalitat de reconstruir algun aspecte del passat.

Recull de la documentació que presentem.

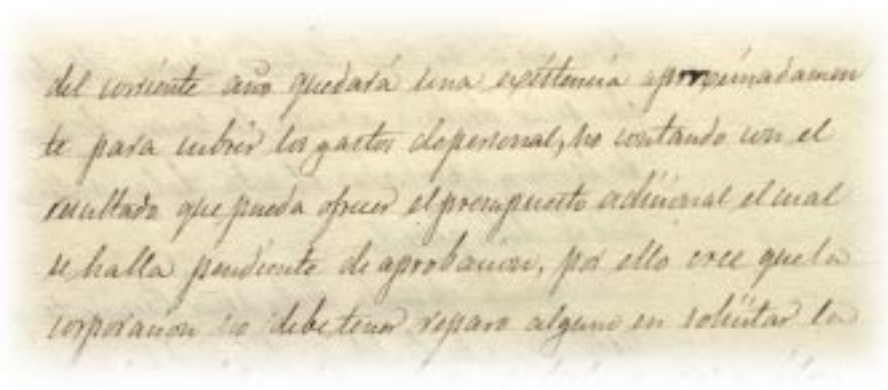

Suggeriments de treball pel professorat

Com s'ha dit, l'objectiu general del dossier és **comprendre que la història d'un ajuntament es construeix mitjançant fonts primàries**. Amb tot, la **temàtica elegida** en aquest cas és la de la **creació d'un poble nou** amb la qual cosa creiem que el professorat hauria de començar el tema plantejant als alumnes **què és el primer que creuen que s'hauria de fer a l'hora de construir un poble**, és a dir, de dotar-lo de govern.

Suggerim 6 estratègies al respecte, que resumim en el següent quadre i que expliquem a continuació:

- 1. Creació d'un poble per part dels alumnes
- 2. Anàlisi planimètrica
- 3. Anàlisi de la documentació arxivística
- 4. Anàlisi dels temes continguts en els documents
- 5. Conclusions sobre el material estudiat
- 6. Síntesi

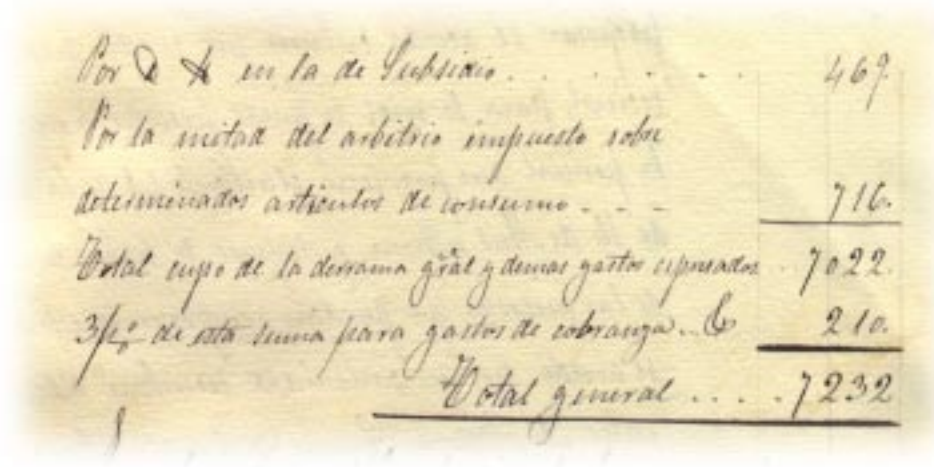

■ 1. La **primera activitat**, abans d'iniciar el treball amb les fonts, podria consistir en **proposar a l'alumnat que**, per grups de 5 o 6, **creessin el seu propi poble** i que el dotin de tot allò que ells creuen necessari per al seu bon funcionament diari. Es tracta que els alumnes pensin en totes les institucions, serveis, accions i equipaments que ells

necessitarien per fer-ho. Aquests plantejaments es podrien completar, si el professorat ho creu oportú, amb la proposta de treballar amb algun **joc de simulació informàtic** com ara el *Sim City 3000* (Electric Arts, 2000).

Resultat del treball en grups, s'hauria d'elaborar una **posada en comú de la qual en sortiria un llistat exhaustiu de tot el necessari per la fundació d'un poble**. Del llistat aparegut, s'hauria d'establir una prioritització, atorgant diferent importància a cadascun dels equipaments, serveis, etc. Així doncs, sembla que preveure els arrencaments dels carrers és una tasca posterior a la de delimitar el terme i a la confecció del cens dels habitants que ja viuen en el territori que es municipalitza. O que la construcció d'un cementiri sembla ser prèvia a la construcció d'una església, tot i saber que aquesta és de gran importància en una societat de base rural.

Probablement, en el llistat que proposarà l'alumnat, hi haurà serveis, accions o equipaments que l'alumnat no haurà tingut en compte. Així doncs, és molt probable que els alumnes no hagin pensat en l'elaboració del cens, en la construcció d'un cementiri, etc. Cal, per tant, **que el professorat faci èmfasi i aporti aquells elements que l'alumnat no hagi considerat** i que en justifiqui la importància per al funcionament general d'un poble.

Por el \$ en la de Subsidio	467
Por la mitad del arbitrio impuesto sobre determinados artículos de consumo	716
Total cupo de la derrama gral y demas gastos expresados	7022
3/4 de esta suma para gastos de cobranza	210
Total general	7232

■ **2.** El següent pas que suggerim és **prendre el plànol de Barcelona actual i contrastar-lo amb el Pla elaborat per Ildefons Cerdà l'any 1858**, fixant-se amb el sector nord-oest corresponent a Sarrià-Les Corts. L'alumnat s'ha d'adonar que Les Corts no tenia entitat pròpia, constituïa de fet un conjunt de cases de camp entre Sants, Sarrià i el futur Eixample barceloní.

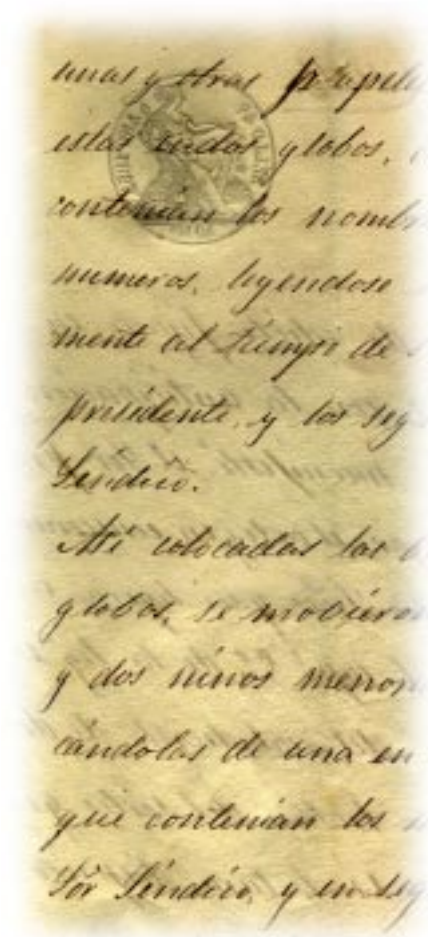
Punts emblemàtics del barri, com és l'estadi del Barça o la Maternitat **s'haurien de poder situar damunt del plànol de Cerdà** de l'esmentat any amb la finalitat que l'alumnat pogués adonar-se de l'espai físic on s'havia d'ubicar el nou poble.

■ **3.** El tercer pas consistiria en centrar-nos en l'**anàlisi de la documentació arxivística pròpiament dita**. Aquesta **es proporcionarà a l'alumne de manera desordenada** i amb més documents dels que són necessaris. Es tracta de repartir un o dos documents per alumne, en funció del nombre d'aquests. Un cop llegit el document, **es tracta que cada alumne intenti esbrinar quin tema o quins temes tracta el document analitzat**.

Un cop identificat el tema, caldria fer una posada en comú situant en una doble columna, els anys i el tema de cada document. El quadre següent seria una mostra dels temes que en sortirien i que el professorat pot tenir en compte, tot i que emprant la documentació original del dossier, naturalment, hi poden haver diferències ja que en cada sessió municipal es discutien diversos temes.

Arbitrios que se proponen		2158
El precio de un ojal en @ de vino	---	2065
El de 76 centils	en @ de vinagre	1574
El de 3 mar	en @ de aguardiente	200

mas y otras por pupila
estas cosas y globos, y
contuvieron los nombres
numeros, leyendose
mente al tiempo de
presidente, y los sig
Señorio.

Así colocadas las
globos, se movieron
y dos niños menores
candolas de una su
que contenian los
Por Señorio, y en sig

Any	Temàtica
4 gener 1823	Constitució de l'Ajuntament
18 octubre 1836	Segona Constitució de l'Ajuntament
20 octubre 1836	Col·locació de límits i padró de veïns
25 juliol 1837	Jurament de la Constitució S'informa de què no hi ha capellà
22 juny 1841	Queixa de l'Ajuntament que, en el repartiment de contribucions feta entre Sarrià i les Corts, n'han sortit mal parats
28 juny 1841	Contractació d'un agutzil Llista d'electors de la província, és a dir, de gent que pot votar
1 juliol 1841	Pagament de la contribució del cadastre
Principis gener 1845	Gestions per obtenir parròquia pròpia
16 gener 1845	Sol·licitud d'instal·lació d'un estanc Gestions per a la construcció del nou cementiri
21 agost 1845	Gestions per a la construcció del cementiri
18 abril 1847	Normes d'actuació del veïnat en cas de defunció i funerals
2 gener 1848	Bàndol sobre prohibició de jocs. Altres disposicions d'ordre públic.

27 abril 1848	Gestions per a la construcció de l'església parroquial
10 març 1849	Acords per fer "rogatives" (pregàries públiques) a la Verge per demanar pluja
2 febrer 1853	Problemes entre el municipi i el secretari
27 abril de 1853	Discussions sobre el camí de Sarrià
13 agost 1853	Normativa per vendre queviures, especialment carn
11 febrer 1854	Control dels individus armats
24 febrer 1855	Bàndol sobre l'ordre públic
Març 1855	Llista de nois que han d'anar al servei militar i rectificacions de l'allistament
25 març 1855	Sorteig de nois per al servei militar
3 de març 1856	Recàrrec en les contribucions territorials i discussió del problema de conservació de la carretera de Sarrià
26 juny 1856	Estat de comptes municipal
21 març 1857	Nomenament del " <i>sereno</i> "
18 juliol 1857	Discussió de la problemàtica a l'entorn dels camins
22 juliol 1857	Petició de la Comissió de Joves del poble
30 juliol 1857	Problemes a l'entorn de la carretera de Sarrià i motius que té el poble per no contribuir-hi

26 març 1858	La creació d'escola de nens La contribució
23 juny 1858	Bàndol sobre temes d'ordre públic
21 agost 1858	Discussió sobre la necessitat de crear una escola per a nenes
11 juny 1859	Permisos per construir cases i fer els corresponents arrencaments
1857 – 1859	Taula – resum de producció i consum de gra durant el trienni
28 gener 1860	Discussió sobre diners destinats a l'escola
4 febrer 1860	Notícia de la Guerra d'Àfrica
4 març 1860	Discussió sobre la necessitat de l'escola de nenes
13 octubre 1860	Local i material per a autòpsies de cadàvers
17 octubre 1860	Notícies d'un atemptat a Isabel II
10 novembre 1860	Discussió sobre el padró municipal
13 desembre 1860	Taula estadística sobre oficis
1860	Taula - resum de la població censada. Padró municipal
25 març 1861	Decisió sobre l'itinerari de la festivitat de Corpus
16 novembre 1861	Informació sobre camins veïnals Analfabetisme de la mestra de l'escola de nenes
27 novembre 1862	Quadre estadístic de produccions i consums de cereal

■ 4. El **quart pas** seria **adonar-se de quins eren els temes que realment els preocupava, a jutjar per la informació generada en aquest mig segle**. És bo adonar-se que els temes que es van tractar durant aquest període de temps no sempre es corresponen amb els que nosaltres hem considerat importants des de la perspectiva del segle XXI.

Un cop presentats i resumits els temes, el professorat hauria de proposar un **conjunt de preguntes i comentaris** a l'entorn dels mateixos. Per exemple:

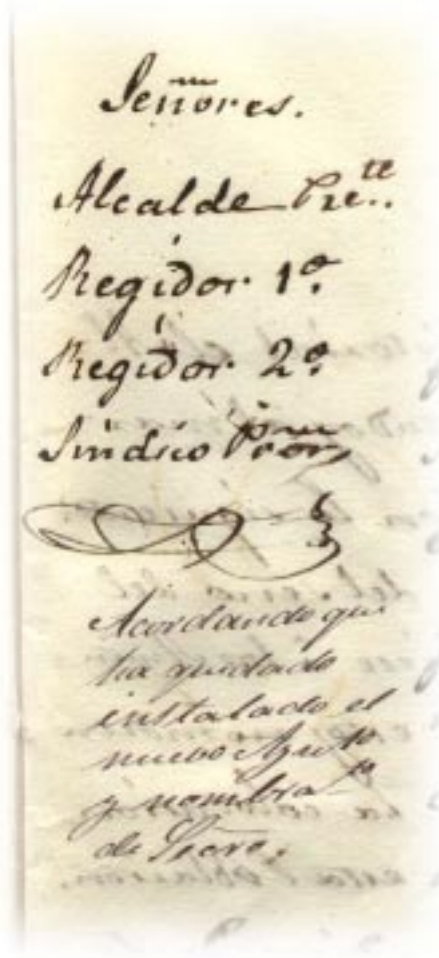
- **Emfasitzar que hi ha temes que reapareixen contínuament** (per exemple, la rivalitat amb Sarrià per la qüestió dels camins; l'escola i la manca d'interès perquè hi hagi escola de nenes - tema que caldria relacionar amb el dossier corresponent a escoles; els recàrrecs de les contribucions i com fer front als pagaments efectuant repartiments entre la població).

- **Sobre els quadres estadístics, caldria dir que n'hi ha de tres menes:**

- ◆ un és sobre els **obers dedicats a la indústria de la construcció** (veure document núm. 38)
- ◆ un altre fa referència a la **producció i consum de gra** (veure documents núm. 24 i núm. 26)
- ◆ l'últim fa referència al **padró d'habitants** (veure document núm. 28)

De totes aquestes taules, el **padró** pot proporcionar molta informació ja que es tracta d'un padró modern que permet elaborar una **piràmide de població**. Alhora, també classifica la població per **professions i oficis** deixant clar que la gran majoria es dedica a feines agrícoles ("entre propietarios y arrendatarios suman 90 personas", junt amb 108 jornalers agrícoles en front de tan sols 63 artesans i 74 obrers i obreres). També dona informació sobre els **analfabets**, 546 d'una població de 828 habitants. Sens dubte, aquest document ofereix la millor radiografia del poble.

Els documents relatius a producció i consum de gra deixen ben clar que el municipi, en aquests moments, és agrícola i que exporta una bona part d'allò que produeix.

■ **5.** Com a **últim pas**, caldria **extreure conclusions del material estudiat**. Es tracta d'adonar-se que les Corts representa un **model de poble de la perifèria industrial catalana** l'estudi del qual és un exemple del que devia ser la majoria de municipis durant la meitat del segle XIX. Així, els estudiants s'han d'adonar que:

- unes poques famílies monopolitzaven el poder municipal,
- la gran majoria de la població treballa al camp, amb règim de jornalier
- els obrers són un sector emergent, tot i que minoritari
- les dones no treballaven en tasques remunerades, tot i que la seva presència era probablement molt forta en les tasques agrícoles (només 16 figuren com a treballadores de les bòbiles).
- en una societat rural, les prioritats eren molt diferents de les existents en les nostres societats postindustrials.
- La comparació entre l'abans (segle XIX) i l'ara (segle XXI) serà un fil conductor que pot guiar el debat.

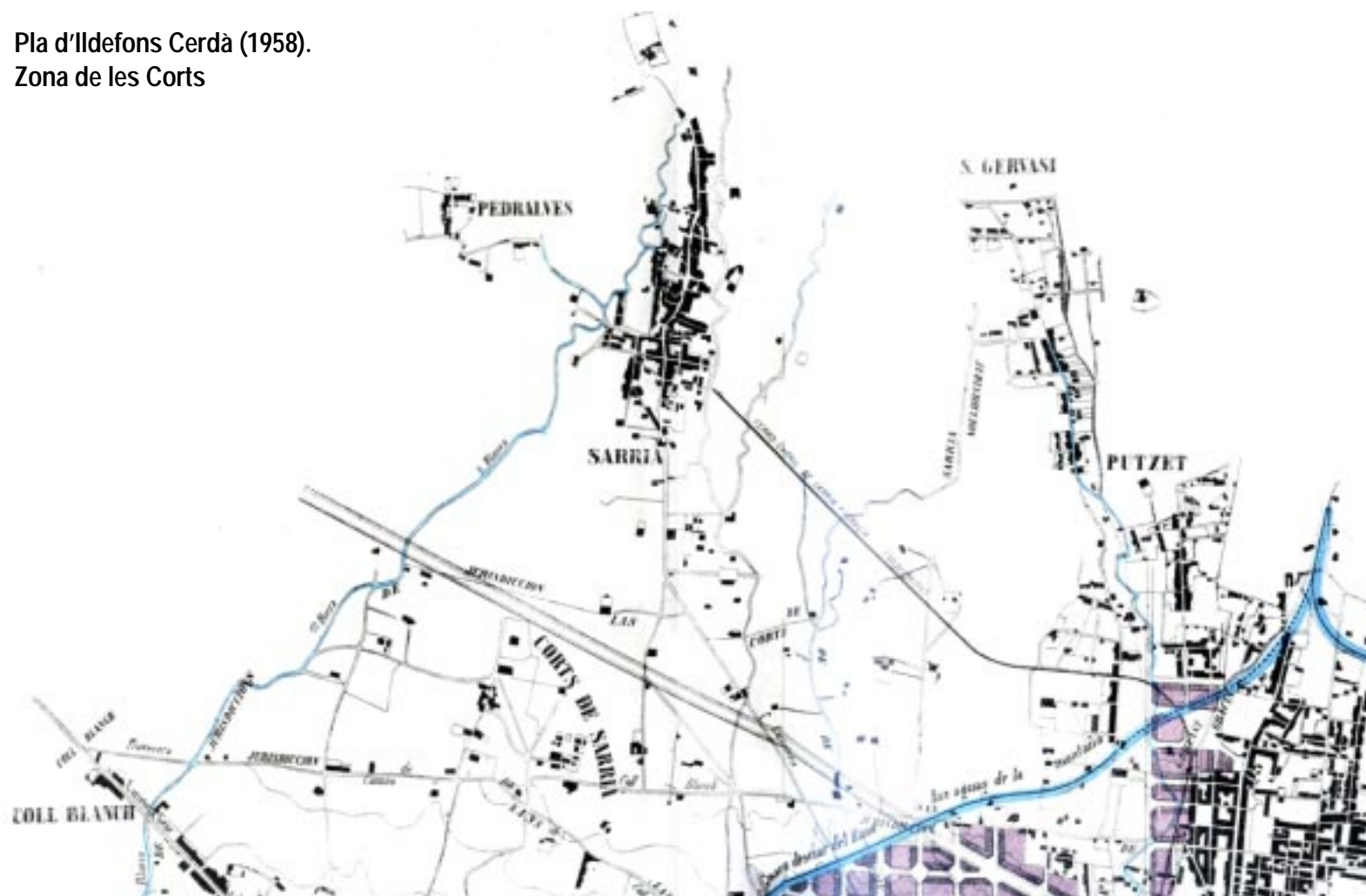
*En el mismo pueblo de las Corts
bre de mil ochocientos sesenta y un*

- 6. Com a **proposta final** de treball, el professorat pot optar per dir a l'alumnat que elabori un **treball de síntesi** de la investigació efectuada. Com a guió podrien tenir-se en compte els següents punts:

- Descripció del lloc de les Corts en base al plànol de Cerdà
- Creació de l'entitat municipal en base als llibres d'actes. Emmarcar aquest fet en el Trienni constitucional (1820 – 1823) i en l'establiment de l'estat liberal des de 1837.
- Creació de serveis municipals i justificació d'aquests: església, cementiri, escoles, vigilància, camins, etc. Emmarcar aquest període en el regnat d'Isabel II.
- Nombre d'habitants i piràmide de població (1860).
- Tributs i contribucions extraordinàries.
- L'ordre públic. Incidències i costums.
- Conclusions i presentació de l'informe d'investigació.

Pla d'Ildefons Cerdà (1958).
Zona de les Corts

Relació de documentació del dossier

Document 1. Ban municipal signat per l'alcalde Bartomeu Olivé, datat a les Corts el 2 de gener de 1848.

Document 2. Ban municipal amb quatre disposicions, datat a les Corts el 24 febrer de 1855.

Document 3. Ban municipal amb sis articles, signat per l'alcalde Antoni Cuyàs i datat el 23 de juny de 1858.

Document 4. Acta de l'antic Ajuntament de l'any 1823, corresponent a la sessió del dia 4 de gener.

Document 5. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1836, corresponents a les sessions del 18 i 20 d'octubre.

Document 6. Acta de l'antic Ajuntament de l'any 1837, corresponent a la sessió del 25 de juliol.

Document 7. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1841, corresponents a les sessions dels dies 22 i 28 de juny, i 1 de juliol.

Document 8. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1845, corresponents a les sessions dels dies 16 de gener i 21 d'agost.

Document 9. Acta de l'antic Ajuntament de l'any 1847, corresponent a la sessió del 18 d'abril.

Document 10. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1848, corresponents a les sessions dels dies 15, 20, 23, 25 i 27 d'abril.

Document 11. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1849, corresponents a les sessions dels dies 12 de febrer i 10 de març.

Document 12. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1853, corresponents a les sessions dels dies 2 de febrer, 27 d'abril i 13 d'agost.

Document 13. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1854, corresponents a les sessions dels dies 11 i 18 de febrer.

Document 14. Acta de l'antic Ajuntament de l'any 1855, corresponent a la sessió del 25 de març.

Document 15. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1856, corresponents a les sessions dels dies 3 de maig i 26 de juny.

Document 16. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1857, corresponents a les sessions dels dies 21 de març, i 18 i 30 de juliol.

Document 17. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1858, corresponents a les sessions dels dies 20 i 26 de març, 10 d'abril i 21 d'agost.

Document 18. Acta de l'antic Ajuntament de l'any 1859, corresponent a la sessió de l'11 de juny.

Document 19. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1860, corresponents a les sessions de 28 de gener, 4 de febrer, 17, 24 i 31 de març, i 13 i 20 d' octubre.

Document 20. Actes de l'antic Ajuntament de l'any 1861, corresponents a les sessions d'1 de juny i 16, 23 i 30 de novembre.

Document 21. Expedient relatiu a la mendicitat de les Corts de l'any 1863.

Document 22. Reglament del «Casino Cortsense» de l'any 1880.

Document 23. Carta de l'alcalde corregidor adreçada a l'alcalde de les Corts, datada el 28 d'abril de 1860, on reproduïx el comunicat que li va fer arribar el governador civil de Barcelona demanant als alcaldes l'estat de les produccions, consum i exportacions de grans dels anys 1857, 1858 i 1859.

Document 24. Estat de la producció, consum i exportació de grans a les Corts dels anys 1857, 1858 i 1859

Document 25. Qüestionari sobre la producció i venda de productes agrícoles.

Document 26. Estat de la producció, consum i exportació de grans a les Corts l'any 1862.

Document 27. Nota de l'alcaldia requerint serveis de l'enllumenat públic per a la festa major, datada el 3 d'octubre de 1896.

Document 28. Padró d'habitants de les Corts el 1880.

Document 29. Petició dels joves al governador civil datada el 22 de juliol de 1857. Resposta del Governador al marge esquerre.

Document 30. Comunicat de la Secció d'Estadística a l'alcalde constitucional de "Las Corts de Sarrià", datat el 30 de maig de 1859, demanant dades sobre la producció dels fruits.

Document 31. Carta del Sr. Antonio Torrent i Monner a l'alcalde de les Corts, datada el 20 de setembre de 1894, obsequiant a l'Ajuntament amb un exemplar de la seva obra *Armonía entre Patronos y Obreros*.

Document 32. Butlletí Oficial de la província de Barcelona, nº 264 de 3 de novembre de 1895.

Document 33. Rebut de l'asil de «San Juan de Dios» amb data 23 de maig de 1896.

Document 34. Nota adreçada a l'alcalde de les Corts, datada a Gràcia el 23 de febrer de 1862.

Document 35. Relació numèrica d'establiments públics de la població a data de 25 de febrer de 1862.

Document 36. Carta del Sr. Joaquim Rosés, president del Comitè Republicà Progressista de les Corts, a l'alcalde. Resposta de l'alcalde al marge esquerre.

Document 37. Carta adreçada al President del «Casino Cortsense» escrita per l'alcalde Gerardo Piera, amb data 20 de setembre de 1895.

Document 38. Dades relatives als obrers del ram de la construcció de les Corts, que la «Junta Provincial de Redención de Cargas Espirituales y Temporales de Barcelona» proporciona al governador, amb data de 4 d'agost de 1860.

Document 39. Carta mecanografiada del bisbe de Barcelona, Sr. Pantaleon, a l'alcalde de les Corts, amb data de 16 de maig de 1862.

Document 40. Carta signada per Jaime Fabregat, capellà de la parròquia de Sta. Maria de les Corts, adreçada a l'alcalde de les Corts, datada el 26 de Maig de 1896.

Document 41. Carta del capellà de la parròquia de santa Maria de les Corts adreçada a l'Ajuntament del poble per comunicar l'inici de les rogatives, datada el 9 d'agost de 1851.

Document 42. Carta de l'Ajuntament on comunica el trasllat de les relíquies de santa Madrona a la capella municipal per a que puguin ser venerades, datada el 12 de juny de 1850.

Document 43. Carta signada pel Sr. Juan Pérez Calvo, alcalde corregidor, a l'alcalde constitucional de les Corts, datada el 9 de març de 1849.

Document 44. Carta amb capçalera de «El diputado á Cortes por San Feliu de Llobregat» al Sr. Gerardo Piera, datada a Barcelona el 20 de Setembre de 1896.

Document 45. Nota escrita per l'Alcalde de les Corts adreçada al director gerent de la Companyia General de Tramvies de Barcelona, amb data 5 de juny de 1896.

Document 46. Carta del senyor Jaime Fabregat, capellà de la parròquia de Sta. Maria de les Corts, adreçada a l'alcalde de les Corts, amb data 27 d'abril de 1896. Inclou la resposta de l'Ajuntament.